

Πέμπτη 2 Φεβρουαρίου 2012

56. σημειώνει ότι η Επιτροπή έχει προσφέρει ουσιαστική στήριξη στις προσπάθειες του ΟΗΕ να αναπτύξει και να εφαρμόσει το «σύστημα συστάδων»· τονίζει ότι και οι δύο καταστροφές έδειξαν ότι μένουν ακόμη να γίνουν πολλά προκειμένου να βελτιωθεί η αποτελεσματικότητα, η αποδοτικότητα και ο συντονισμός του εν λόγω συστήματος και να ενισχυθούν η οικειοποίηση και η λογοδοσία·

57. επισημαίνει ότι η Επιτροπή δεν παρέιχε στον εισηγητή του Κοινοβουλίου τις τελικές περιγραφικές και οικονομικές εκθέσεις των εταιρών της ECHO σχετικά με την υλοποίηση των ανθρωπιστικών δράσεων μετά τις καταστροφές στην Αϊτή και το Πακιστάν το 2010, με το σκεπτικό ότι περιείχαν ευαίσθητες πληροφορίες για εταιρούς της ECHO· τονίζει ότι το Κοινοβούλιο πρέπει να έχει πρόσβαση σε τέτοιες εκθέσεις, ή τουλάχιστον στα βασικά στοιχεία σχετικά με την αποδοτικότητα και αποτελεσματικότητα των δράσεων, έτσι ώστε να μπορεί να κρίνει την ορθότητα της δημοσιονομικής τους διαχείρισης·

58. επισημαίνει ότι η Επιτροπή Ελέγχου του Προϋπολογισμού θα αποστείλει αντιπροσωπεία στην Αϊτή κατόπιν της αναφοράς προβλημάτων σε σχέση με τη βοήθεια που διατίθεται στην Αϊτή·

59. καλεί την Επιτροπή να θέσει τα ζητήματα που σχετίζονται με τον ΟΗΕ στα αρμόδια όργανα του ΟΗΕ·

*

* *

60. αναθέτει στον Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στο Συμβούλιο και στην Επιτροπή·

Πορεία προς μια συνεκτική ευρωπαϊκή προσέγγιση της συλλογικής προσφυγής

P7_TA(2012)0021

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 2ας Φεβρουαρίου 2012 σχετικά με την πορεία προς μια συνεκτική ευρωπαϊκή προσέγγιση της συλλογικής προσφυγής (2011/2089(INI))

(2013/C 239 E/05)

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

- έχοντας υπόψη το έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής της 4ης Φεβρουαρίου 2011 με τίτλο «Δημόσια διαβούλευση: Πορεία προς μια συνεκτική ευρωπαϊκή προσέγγιση της συλλογικής προσφυγής» (SEC(2011)0173),
- έχοντας υπόψη το δημοσιευθέν από την Επιτροπή τον Ιούνιο 2011 σχέδιο εγγράφου καθοδήγησης με τίτλο «Ποσοτικοποίηση της βλάβης σε αγωγές αποζημίωσης που στηρίζονται σε παράβαση των άρθρων 101 και 102»,
- έχοντας υπόψη την οδηγία 2009/22/EK περί των αγωγών επί παραλείψει στον τομέα της προστασίας των συμφερόντων των καταναλωτών ⁽¹⁾,
- έχοντας υπόψη το δημοσιευθέν από την Επιτροπή το 2009 έγγραφο διαβούλευσης για τη συζήτηση επί της συνέχειας που δόθηκε στην Πράσινη Βίβλο σχετικά με τα μέσα συλλογικής έννομης προστασίας των καταναλωτών,
- έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 26ης Μαρτίου 2009 σχετικά με τη Λευκή Βίβλο για τις αγωγές αποζημίωσης για παραβίαση της αντιμονοπωλιακής νομοθεσίας της ΕΚ ⁽²⁾,

⁽¹⁾ EE L 110 της 1.5.2009, σ. 30.

⁽²⁾ EE C 117 E της 6.5.2010, σ. 161.

Πέμπτη 2 Φεβρουαρίου 2012

- έχοντας υπόψη το Πράσινο Βιβλίο της Επιτροπής της 27ης Νοεμβρίου 2008 σχετικά με τα μέσα συλλογικής έννομης προστασίας των καταναλωτών (COM(2008)0794),
 - έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 20ής Ιανουαρίου 2011 σχετικά με την έκθεση επί της πολιτικής ανταγωνισμού 2009 ⁽¹⁾,
 - έχοντας υπόψη τη Λευκή Βίβλο της Επιτροπής της 2ας Απριλίου 2008 σχετικά με τις αγωγές αποζημίωσης για παραβίαση της αντιμονοπωλιακής νομοθεσίας της ΕΚ (COM(2008)0165),
 - έχοντας υπόψη την έκθεση Μοντιί της 9ης Μαΐου 2010 με τίτλο «Μια νέα στρατηγική για την ενιαία αγορά»·
 - έχοντας υπόψη την ανακοίνωση της Επιτροπής της 13ης Μαρτίου 2007 με τίτλο «Στρατηγική της ΕΕ για την πολιτική καταναλωτών 2007-2013: Ενδυνάμωση των καταναλωτών, προώθηση της ευημερίας τους και αποτελεσματική προστασία τους» (COM(2007)0099),
 - έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 25ης Οκτωβρίου 2011 σχετικά με εναλλακτικούς τρόπους επίλυσης των διαφορών σε θέματα αστικού, εμπορικού και οικογενειακού δικαίου ⁽²⁾,
 - έχοντας υπόψη το ψήφισμά του της 13ης Σεπτεμβρίου 2011 σχετικά με την εφαρμογή στα κράτη μέλη της οδηγίας για τη διαμεσολάβηση, τις συνέπειές της στη διαμεσολάβηση και την επίκλησή της από τα δικαστήρια ⁽³⁾,
 - έχοντας υπόψη το άρθρο 48 του Κανονισμού του,
 - έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής Νομικών Θεμάτων και τις γνωμοδοτήσεις της Επιτροπής Οικονομικής και Νομισματικής Πολιτικής, της Επιτροπής Βιομηχανίας, Έρευνας και Ενέργειας και της Επιτροπής Εσωτερικής Αγοράς και Προστασίας των Καταναλωτών (A7-0012/2012),
- A. λαμβάνοντας υπόψη ότι στον ευρωπαϊκό χώρο δικαιοσύνης οι πολίτες και οι εταιρείες πρέπει όχι μόνο να έχουν δικαιώματα, αλλά και να μπορούν να τα ασκούν αποτελεσματικά και αποδοτικά·
- B. λαμβάνοντας υπόψη ότι η προσφάτως εγκριθείσα νομοθεσία της ΕΕ αποσκοπεί να επιτρέπει στους διαδίκους σε διασυνοριακές υποθέσεις είτε να ασκούν τα δικαιώματά τους αποτελεσματικά ⁽⁴⁾ είτε να αναζητούν εξωδικαστική διευθέτηση μέσω διαμεσολάβησης ⁽⁵⁾·
- Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι τα οφέλη της μεθόδου της εναλλακτικής επίλυσης διαφορών είναι αναμφισβήτητα κι ότι η δίκαιη πρόσβαση στη δικαιοσύνη θα πρέπει να συνεχίσει να είναι διαθέσιμη για όλους τους πολίτες της ΕΕ·
- Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, σύμφωνα με το Flash Ευρωβαρόμετρο σχετικά με την «Στάση του καταναλωτή έναντι του διασυνοριακού εμπορίου και προστασία του καταναλωτή» του Μαρτίου 2011, το 79 % των ευρωπαίων καταναλωτών δηλώνουν ότι θα ήταν περισσότερο διατεθειμένοι να υπερασπιστούν τα δικαιώματά τους δικαστικά εάν μπορούσαν να συμμετέχουν σε μια συλλογική αγωγή·
- E. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι καταναλωτές που πλήττονται από κάποια παραβίαση του νόμου και επιθυμούν να ακολουθήσουν τη δικαστική οδό για να επιτύχουν επανόρθωση της κατάστασης σε ατομική βάση αντιμετωπίζουν συχνά σημαντικά κωλύματα από άποψη πρόσβασης, αποτελεσματικότητας και οικονομικής δυνατότητας ενίοτε λόγω των υψηλών δικαστικών εξόδων, του πιθανού ψυχολογικού κόστους, των περίπλοκων και χρονοβόρων διαδικασιών και της έλλειψης πληροφόρησης σχετικά με τα διαθέσιμα ένδικα μέσα·

⁽¹⁾ Κείμενα που εγκρίθηκαν, P7_TA(2011)0023.

⁽²⁾ Κείμενα που εγκρίθηκαν, P7_TA(2011)0449.

⁽³⁾ Κείμενα που εγκρίθηκαν, P7_TA(2011)0361.

⁽⁴⁾ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 861/2007 για τη θέσπιση ευρωπαϊκής διαδικασίας μικροδιαφορών (ΕΕ L 199 της 31.7.2007, σ. 1)· κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1896/2006 για διαδικασία έκδοσης ευρωπαϊκής διαταγής πληρωμής (ΕΕ L 399 της 30.12.2006, σ. 1)· κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 805/2004 για τη θέσπιση ευρωπαϊκού εκτελεστού τίτλου για μη αμφισβητούμενες αξιώσεις (ΕΕ L 143 της 30.4.2004, σ. 15).

⁽⁵⁾ Οδηγία 2008/52/ΕΚ για ορισμένα θέματα διαμεσολάβησης σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις (ΕΕ L 136 της 24.5.2008, σ. 3).

Πέμπτη 2 Φεβρουαρίου 2012

- ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι, στην περίπτωση που μεγάλη ομάδα πολιτών είναι θύματα της ίδιας παράβασης, η ατομική αγωγή δεν αποτελεί ίσως αποτελεσματικό μέσο για τον τερματισμό των αθέμιτων πρακτικών ή για την επιδίκαση αποζημίωσης για τη βλάβη που προκάλεσαν οι πρακτικές αυτές, ιδίως αν η προσωπική βλάβη είναι μικρή σε σύγκριση με τα έξοδα·
- Ζ. λαμβάνοντας υπόψη ότι σε ορισμένα κράτη μέλη η συνολική απόδοση των υφιστάμενων μέσων προσφυγής των καταναλωτών και εκτέλεσης σε επίπεδο ΕΕ δεν κρίνεται ικανοποιητική, ή ότι παρόμοιοι μηχανισμοί δεν είναι επαρκώς γνωστοί, με αποτέλεσμα την περιορισμένη χρήση τους·
- Η. λαμβάνοντας υπόψη ότι η ενοποίηση των ευρωπαϊκών αγορών και η επακόλουθη αύξηση των διασυνοριακών δραστηριοτήτων υπογραμμίζουν την ανάγκη μιας συνεκτικής πανευρωπαϊκής προσέγγισης για την αντιμετώπιση περιπτώσεων στις οποίες οι καταναλωτές «αφήνονται με άδεια χέρια», καθώς οι διαδικασίες συλλογικής αξίωσης αποζημίωσης που έχουν θεσπιστεί σε πολλά κράτη μέλη δεν παρέχουν διασυνοριακές λύσεις·
- Θ. λαμβάνοντας υπόψη ότι οι εθνικές και οι ευρωπαϊκές αρχές διαδραματίζουν καιρό ρόλο στην εφαρμογή του δικαίου της ΕΕ, και ότι η επιβολή του από ιδιωτικούς φορείς πρέπει να λειτουργεί μόνο συμπληρωματικά σε σχέση με την επιβολή του από δημόσιους φορείς, και δεν μπορεί να την υποκαθιστά·
- Ι. λαμβάνοντας υπόψη ότι η δημόσια ενέργεια για τον τερματισμό των παραβιάσεων και την επιβολή προστίμων δεν παρέχει καθαυτή τη δυνατότητα στους καταναλωτές να αποζημιωθούν για τη βλάβη που υπέστησαν·
- ΙΑ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η συγκέντρωση των αξιώσεων σε μία ενιαία διαδικασία συλλογικής προσφυγής, ή η δυνατότητα έγερσης μιας τέτοιου είδους αξίωσης από έναν αντιπροσωπευτικό φορέα ή οργανισμό που ενεργεί υπέρ του δημόσιου συμφέροντος, θα μπορούσε να απλουστεύσει τη διαδικασία και να μειώσει τα έξοδα των εμπλεκόμενων μερών·
- ΙΒ. λαμβάνοντας υπόψη ότι ένα σύστημα βασιζόμενο σε συλλογικές νομικές προσφυγές μπορεί να συμπληρώσει επωφελώς, όχι όμως και να υποκαταστήσει, την ατομική νομική προστασία·
- ΙΓ. λαμβάνοντας υπόψη ότι η Επιτροπή οφείλει να τηρεί τις αρχές της επικουρικότητας και της αναλογικότητας για οποιαδήποτε πρόταση που δεν εμπίπτει στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Ένωσης·
1. επικροτεί την προαναφερθείσα οριζόντια διαβούλευση και τονίζει ότι τα θύματα αθέμιτων πρακτικών –πολίτες και εταιρείες εξίσου– πρέπει να μπορούν να διεκδικήσουν αποζημίωση για την προσωπική απώλεια ή βλάβη που υπέστησαν, ιδίως στην περίπτωση διάσπαρτων και μεμονωμένων βλαβών, όπου ο οικονομικός κίνδυνος μπορεί να μην είναι ανάλογος των βλαβών που προκλήθηκαν·
 2. σημειώνει τις προσπάθειες που καταβάλλει το Ανώτατο Δικαστήριο των ΗΠΑ για να περιορίσει τις δίκες για επιπόλαη αιτία και την κατάχρηση του αμερικανικού συστήματος συλλογικών αγωγών⁽¹⁾, και τονίζει ότι η Ευρώπη πρέπει να αποφύγει τη θέσπιση ενός συστήματος συλλογικών αγωγών κατά τα πρότυπα των ΗΠΑ ή οποιουδήποτε συστήματος που δεν θα σέβεται τις ευρωπαϊκές νομικές παραδόσεις·
 3. επικροτεί τις προσπάθειες των κρατών μελών να ενισχύσουν τα δικαιώματα των θυμάτων έκνομης συμπεριφοράς θεσπίζοντας ή προτιθέμενα να θεσπίσουν νομοθεσία που θα διευκολύνει την άσκηση αγωγής και παράλληλα θα αποθαρρύνει την δικομανή νοοτροπία, αλλά επίσης αναγνωρίζει ότι οι εθνικοί μηχανισμοί συλλογικών αγωγών διαφέρουν μεγάλως μεταξύ τους, ιδίως ως προς το πεδίο και τα οικονομικά στοιχεία, κάτι που θα μπορούσε να υπονομεύσει για τους πολίτες την άσκηση των δικαιωμάτων τους·
 4. επικροτεί το έργο της Επιτροπής για μια συνεκτική ευρωπαϊκή αντίληψη στο θέμα των συλλογικών αγωγών και της ζητεί να αποδείξει στη μελέτη επιπτώσεων ότι, βάσει της αρχής της επικουρικότητας, απαιτείται δράση σε επίπεδο ΕΕ για να βελτιωθεί το σημερινό ευρωπαϊκό κανονιστικό πλαίσιο και να μπορούν τα θύματα παραβάσεων της ευρωπαϊκής νομοθεσίας να αποζημιώνονται για τη βλάβη που υφίστανται, πράγμα που θα συμβάλει στην εμπιστοσύνη των καταναλωτών και στην ομαλότερη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς·

(1) Wal-Mart Stores Inc. κατά Dukes et al. 564 U. S. xxx (2011).

Πέμπτη 2 Φεβρουαρίου 2012

5. υπογραμμίζει τα πιθανά πλεονεκτήματα των συλλογικών δικαστικών προσφυγών από πλευράς κόστους και ασφάλειας δικαίου τόσο για τους ενάγοντες και τους εναγόμενους όσο και για το δικαστικό σύστημα, καθώς αποφεύγονται οι παράλληλες δίκες για παρόμοιες αξιώσεις·
6. θεωρεί, όσον αφορά τον τομέα του ανταγωνισμού, ότι η επιβολή του νόμου με δημόσια πρωτοβουλία έχει ουσιώδη σημασία για την εφαρμογή των διατάξεων των Συνθηκών, για την ολοκληρωμένη υλοποίηση των στόχων της ΕΕ και για την εφαρμογή των διατάξεων του ενωσιακού δικαίου περί ανταγωνισμού από την Επιτροπή και από τις εθνικές αρχές ανταγωνισμού·
7. υπενθυμίζει ότι σήμερα τα κράτη μέλη έχουν την αποκλειστική αρμοδιότητα να νομοθετούν επί των εφαρμοστέων κανόνων για τον ποσοτικό προσδιορισμό της αποζημίωσης που μπορεί να επιδικαστεί· σημειώνει ακόμη ότι η επιβολή της εθνικής νομοθεσίας δεν πρέπει να αποβεί εις βάρος της ομοιόμορφης εφαρμογής του ευρωπαϊκού δικαίου·
8. ζητεί από την Επιτροπή να εξετάσει ενδελεχώς ποια είναι η κατάλληλη νομική βάση για οποιοδήποτε μέτρο στο πεδίο των συλλογικών αγωγών·
9. επισημαίνει ότι σύμφωνα με τα διαθέσιμα σήμερα στοιχεία και ειδικότερα μια μελέτη που εκπονήθηκε για λογαριασμό της ΓΔ SANCO το 2008 με τίτλο «Αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας και απόδοσης των μηχανισμών συλλογικής προσφυγής στην ΕΕ», οι υφιστάμενοι στην ΕΕ μηχανισμοί συλλογικής προσφυγής δεν είχαν δυσανάλογες οικονομικές συνέπειες·

Υφιστάμενη ευρωπαϊκή νομοθεσία και ασφαλιστικά μέτρα

10. επισημαίνει ότι ορισμένοι εκτελεστικοί μηχανισμοί για ατομικές περιπτώσεις, όπως η οδηγία 2008/52/ΕΚ για ορισμένα θέματα διαμεσολάβησης σε αστικές και εμπορικές υποθέσεις και ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 805/2004 για τη θέσπιση ευρωπαϊκού εκτελεστού τίτλου για μη αμφισβητούμενες αξιώσεις, ήδη υπάρχουν σε επίπεδο ΕΕ και εκτιμά πως ειδικότερα ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 861/2007 για τη θέσπιση μιας ευρωπαϊκής διαδικασίας επίλυσης μικροδιαφορών παρέχει πρόσβαση στη δικαιοσύνη επειδή απλοποιεί τις διασυνοριακές δικαστικές διαφορές και μειώνει το κόστος σε περιπτώσεις καταγγελιών που αφορούν ποσά μικρότερα των 2 000 EUR, όμως τονίζει ότι η νομοθεσία αυτή δεν προορίζεται να παρέχει αποτελεσματική πρόσβαση στη δικαιοσύνη σε περιπτώσεις όπου μεγάλος αριθμός θυμάτων έχει υποστεί συναφείς βλάβες·
11. εκφράζει την άποψη ότι τα ασφαλιστικά μέτρα διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στην προστασία των δικαιωμάτων που οι πολίτες και οι εταιρείες απολαμβάνουν δυνάμει του δικαίου της ΕΕ και πιστεύει ότι οι μηχανισμοί που θεσπίστηκαν βάσει του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2006/2004 για τη συνεργασία όσον αφορά την προστασία των καταναλωτών, καθώς και της οδηγίας 2009/22/ΕΚ περί των αγωγών παραλείψεως στον τομέα της προστασίας των καταναλωτών⁽¹⁾, μπορούν να βελτιωθούν σημαντικά ώστε να ενισχυθεί η συνεργασία και η διαδικασία ασφαλιστικών μέτρων σε διασυνοριακές υποθέσεις·
12. είναι της άποψης ότι η ανάγκη βελτίωσης της δικαστικής προστασίας με ασφαλιστικά μέτρα είναι ιδιαίτερα έντονη στον περιβαλλοντικό τομέα· ζητεί από την Επιτροπή να διερευνήσει τρόπους επέκτασης των ασφαλιστικών μέτρων και σε αυτό τον τομέα·
13. θεωρεί ότι τα ασφαλιστικά μέτρα πρέπει να επικεντρώνονται στην προστασία του ατομικού και όχι του δημόσιου συμφέροντος, και ζητεί να γίνει προσεκτικά η διεύρυνση της πρόσβασης και οργανισμών στη δικαιοσύνη, καθώς οι οργανισμοί δεν πρέπει να έχουν ευκολότερη πρόσβαση στη δικαιοσύνη από ό,τι τα άτομα·
14. καλεί ως εκ τούτου την Επιτροπή να ενισχύσει περαιτέρω και να αυξήσει την αποτελεσματικότητα των υφιστάμενων μηχανισμών, όπως η οδηγία 98/27/ΕΚ περί αγωγών παραλείψεως στον τομέα της προστασίας των συμφερόντων των καταναλωτών και ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2006/2004 σχετικά με τη συνεργασία μεταξύ των εθνικών αρχών που είναι υπεύθυνες για την εφαρμογή του νόμου σε σχέση με την προστασία του καταναλωτή, προκειμένου να εξασφαλισθεί η δέουσα δημόσια προστασία των δικαιωμάτων του καταναλωτή στην ΕΕ· επιμένει ωστόσο ότι ούτε η οδηγία 98/27/ΕΚ ούτε ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2006/2004 επιτρέπουν την αποζημίωση των καταναλωτών για τη ζημία που υπέστησαν·

⁽¹⁾ ΕΕ L 364 της 9.12.2004, σ. 1.

Πέμπτη 2 Φεβρουαρίου 2012

Νομικά δεσμευτικό οριζόντιο πλαίσιο και μέτρα διασφάλισης

15. εκτιμά πως η πρόσβαση στη δικαιοσύνη μέσω συλλογικών προσφυγών εντάσσεται στη σφαίρα της δικονομίας και ανησυχεί μήπως τυχόν ασυντόνιστες ευρωπαϊκές πρωτοβουλίες στο πεδίο των συλλογικών προσφυγών οδηγήσουν σε κατακερματισμό των εθνικών δικονομικών δικαίων και των εθνικών δικαίων για τις αποζημιώσεις που θα αποδυναμώσει αντί να ενισχύσει την πρόσβαση στη δικαιοσύνη εντός της ΕΕ· ζητεί, σε περίπτωση που μετά από λεπτομερή ανάλυση αποφασισθεί ότι είναι απαραίτητο και επιθυμητό ένα ευρωπαϊκό σύστημα συλλογικών προσφυγών, κάθε πρόταση στο πεδίο των συλλογικών προσφυγών να έχει τη μορφή οριζοντίου πλαισίου που θα περιλαμβάνει μια κοινή δέσμη βασικών αρχών και θα προσφέρει ομοιόμορφη πρόσβαση στη δικαιοσύνη μέσω συλλογικών προσφυγών εντός της ΕΕ και θα καλύπτει ειδικότερα αλλά όχι αποκλειστικά τις παραβιάσεις των δικαιωμάτων των καταναλωτών·

16. τονίζει ότι πρέπει να συνεκτιμηθούν δεόντως η νομική παράδοση και η έννομη τάξη του κάθε κράτους μέλους κι ότι πρέπει να ενισχυθεί ο συντονισμός των βέλτιστων πρακτικών μεταξύ των κρατών μελών, ενώ εκτιμά πως η επεξεργασία ενός ευρωπαϊκού συστήματος που θα προωθή την αποτελεσματική υποστήριξη τόσο των καταναλωτών όσο και των μικρομεσαίων επιχειρήσεων δεν θα πρέπει να προκαλέσει καθυστέρηση στην έγκριση του οριζοντίου πλαισίου·

17. τονίζει ότι οποιοδήποτε νομικά δεσμευτικό οριζόντιο πλαίσιο πρέπει να καλύπτει τις βασικές πτυχές των συλλογικών αγωγών επί αποζημιώσεων· τονίζει ακόμη ότι ειδικότερα τα ζητήματα δικονομικού δικαίου και διεθνούς ιδιωτικού δικαίου πρέπει να ισχύουν εν γένει και για τις συλλογικές αγωγές, ανεξαρτήτως τομέως, ενώ ένας μικρός αριθμός κανόνων απαραίτητων για την προστασία των καταναλωτών ή για το δίκαιο του ανταγωνισμού, και σχετικών με θέματα όπως τα πιθανά δεσμευτικά αποτελέσματα αποφάσεων εγκρινόμενων από εθνικές αρχές αρμόδιες για τον ανταγωνισμό, θα μπορούσε να περιληφθεί π.χ. σε χωριστά άρθρα ή κεφάλαια του ίδιου του οριζοντίου κειμένου ή σε χωριστά νομικά κείμενα, παράλληλα με την έγκριση του οριζοντίου κειμένου ή μεταγενέστερα αυτής·

18. πιστεύει ότι η προσωπική ζημία ή απώλεια που προκαλείται διαδραματίζει καίριο ρόλο όταν λαμβάνεται απόφαση να κατατεθεί αγωγή καθώς αυτές συγκρίνονται αναπόφευκτα με το ενδεχόμενο κόστος της κίνησης δικαστικής διαδικασίας· υπενθυμίζει κατά συνέπεια στην Επιτροπή την ανάγκη ενός οριζοντίου πλαισίου για τις συλλογικές προσφυγές ως αποτελεσματικού και φθηνού μηχανισμού για όλους τους εμπλεκόμενους και εκτιμά πως οι εθνικές δικονομικές διατάξεις των κρατών μελών μπορούν να χρησιμοποιήσουν τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 861/2007 περί θέσπισης μιας ευρωπαϊκής διαδικασίας μικροδιαφορών ως σημείο αναφοράς για συλλογικές προσφυγές όταν το ύψος της αξίωσης δεν υπερβαίνει το πεδίο εφαρμογής του εν λόγω κανονισμού·

19. θεωρεί ότι η συλλογική αγωγή βάσει ενός οριζοντίου πλαισίου θα αποβαίνει ιδιαίτερα εωφελής όταν ο εναγόμενος και τα θύματα που εκπροσωπούνται δεν έχουν την κατοικία τους στο ίδιο κράτος μέλος (διασυνοριακή διάσταση) και όταν τα δικαιώματα που εικάζεται ότι έχουν παραβιαστεί απορρέουν από τη νομοθεσία της ΕΕ (παραβίαση της νομοθεσίας της ΕΕ)· ζητεί να εξετασθεί περαιτέρω με ποιόν τρόπο θα βελτιωθούν οι προσφυγές σε περιπτώσεις παραβίασης της εθνικής νομοθεσίας που μπορεί να έχει μεγάλες, διασυνοριακές επιπτώσεις·

20. επαναλαμβάνει ότι πρέπει στο οριζόντιο κείμενο να προβλέπονται διασφαλίσεις για την αποφυγή αβάσιμων αξιώσεων και κακής χρήσης των συλλογικών προσφυγών, ώστε να διασφαλίζονται δίκαιες δικαστικές διαδικασίες, και τονίζει ότι αυτές οι διασφαλίσεις πρέπει να καλύπτουν, μεταξύ άλλων, τα εξής σημεία:

Νομικές προϋποθέσεις

- για να γίνει παραδεκτή μια συλλογική αγωγή, πρέπει να υπάρχει μια σαφώς προσδιορισμένη ομάδα και η αναγνώριση της ταυτότητας των μελών της ομάδας πρέπει να έχει γίνει πριν από την κατάθεση της προσφυγής·
- η ευρωπαϊκής αντίληψη για τη συλλογική προσφυγή πρέπει να θεμελιώνεται στην αρχή της θετικής επιλογής (opt-in), βάσει της οποίας τα θύματα δίνουν τα στοιχεία της ταυτότητάς τους και συμμετέχουν στη διαδικασία μόνον εάν εκφράσουν ρητά ότι το επιθυμούν, προκειμένου να αποφεύγονται πιθανές καταχρήσεις· υπογραμμίζει την ανάγκη να γίνουν σεβαστά τα υφιστάμενα εθνικά συστήματα βάσει της αρχής της επικουρικότητας·

Πέμπτη 2 Φεβρουαρίου 2012

καλεί την Επιτροπή να εξετάσει ένα σύστημα το οποίο θα παράσχει τις απαραίτητες πληροφορίες σε όλους τους πιθανούς καταναλωτές που εμπλέκονται, θα αυξάνει την αντιπροσωπευτικότητα των συλλογικών δράσεων, θα επιτρέπει στο μεγαλύτερο αριθμό των θυμάτων να αξιώσει αποζημίωση και θα εξασφαλίζει απλή, φθηνή και αποτελεσματική πρόσβαση στη δικαιοσύνη για τους πολίτες της ΕΕ, αποφεύγοντας με τον τρόπο αυτό υπερβολικές δικαστικές διαδικασίες και ως εκ τούτου περιττές ατομικές ή συλλογικές αγωγές για την ίδια παράβαση· καλεί τα κράτη μέλη να θέσουν σε εφαρμογή αποτελεσματικούς μηχανισμούς που θα διασφαλίσουν την ενημέρωση του μέγιστου δυνατού αριθμού θυμάτων, ιδίως όσον αφορά τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους, κυρίως όταν τα θύματα διαμένουν σε πολλά κράτη μέλη, ενώ θα αποφεύγεται η περιττή βλάβη της υπόληψης του εμπλεκόμενου μέρους, ώστε να γίνεται σεβαστή η αρχή του τεκμηρίου αθωότητας·

- πρέπει να αποκλεισθεί ένα σύστημα συλλογικών αγωγών όπου η ταυτότητα των θυμάτων δεν θα δηλώνεται πριν από την έκδοση της απόφασης, διότι αντιβαίνει στις έννομες τάξεις πολλών κρατών μελών και παραβιάζει τα δικαιώματα οποιουδήποτε θύματος που ενδέχεται να συμμετέχει στη διαδικασία εν αγνοία του και παρ' όλα αυτά θα δεσμεύεται από την απόφαση του δικαστηρίου·
- τα κράτη μέλη πρέπει να μεριμνήσουν ώστε ο δικαστής ή οποιοδήποτε ανάλογο όργανο να συνεχίσει να διαθέτει διακριτική εξουσία υπό τη μορφή προκαταρκτικού ελέγχου παραδεκτού για οποιαδήποτε πιθανή συλλογική αγωγή, προκειμένου να επιβεβαιωθεί ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις κι ότι η αγωγή μπορεί να εκδικασθεί·
- τα κράτη μέλη θα πρέπει να ορίζουν τις οργανώσεις που δικαιούνται να ασκούν συλλογικές αγωγές, τα δε ευρωπαϊκά κριτήρια θα ήταν χρήσιμα για τον σαφή προσδιορισμό αυτών των εγκεκριμένων φορέων· τα κριτήρια αυτά θα μπορούσαν να βασιστούν στο άρθρο 3 της οδηγίας 2009/22/ΕΚ περί των αγωγών παραλείψεως στον τομέα της προστασίας των συμφερόντων των καταναλωτών, αλλά πρέπει να συγκεκριμενοποιηθούν περαιτέρω ώστε να αποφευχθούν οι καταχρηστικές αγωγές και να κατοχυρωθεί η πρόσβαση στη δικαιοσύνη· αυτά τα κριτήρια πρέπει να καλύπτουν, μεταξύ άλλων, τους οικονομικούς και ανθρώπινους πόρους που πρέπει να διαθέτουν οι οργανώσεις για να πληρούν τις προϋποθέσεις·
- τα θύματα πρέπει σε κάθε περίπτωση να είναι ελεύθερα να επιλέξουν την εναλλακτική λύση της άσκησης ατομικής αγωγής αποζημίωσης ενώπιον αρμόδιου δικαστηρίου·

Πλήρης αποζημίωση για πραγματική βλάβη

- το οριζόντιο πλαίσιο θα πρέπει να καλύπτει την αποζημίωση μόνο για την προκληθείσα πραγματική βλάβη, η δε επιδίκαση παραδειγματικής αποζημίωσης πρέπει να απαγορευθεί· βάσει της αρχής της αντιστάθμισης, οι αποζημιώσεις που καταβάλλονται πρέπει να κατανέμονται στα θύματα κατ' αναλογία προς τη βλάβη που το καθένα υπέστη ατομικά· γενικά, η έννοια της αμοιβής του δικηγόρου με ποσοστό της επιδικαζόμενης αποζημίωσης είναι άγνωστη στην Ευρώπη και δεν πρέπει να περιλαμβάνεται στο υποχρεωτικό οριζόντιο πλαίσιο·

Πρόσβαση σε αποδεικτικά στοιχεία

- οι ενάγοντες σε συλλογική αγωγή δεν πρέπει να βρίσκονται σε καλύτερη θέση από τους μεμονωμένους ενάγοντες σε σχέση με την πρόσβαση του εναγόμενου στις αποδείξεις, και κάθε ενάγων πρέπει να παρέχει αποδείξεις για την αξίωσή του· η υποχρέωση δημοσιοποίησης των εγγράφων στους ενάγοντες (υποχρεωτική επίδειξη εγγράφων) είναι κατά μεγάλο μέρος άγνωστη στην Ευρώπη και δεν πρέπει να περιλαμβάνεται στο οριζόντιο πλαίσιο·

Αρχή «ο χαμένος πληρώνει»

- δεν μπορεί να υπάρξει αγωγή χωρίς οικονομικό κίνδυνο και τα κράτη μέλη πρέπει να ορίζουν τους δικούς τους κανόνες για την κατανομή των δαπανών, βάσει των οποίων η ηττημένη πλευρά οφείλει να πληρώνει τις δαπάνες της άλλης πλευράς, ώστε να αποτραπεί ο πολλαπλασιασμός των αστήρικτων καταγγελιών στο πλαίσιο ενός πανευρωπαϊκού μηχανισμού συλλογικών προσφυγών·

Δεν επιτρέπεται η χρηματοδότηση από τρίτα μέρη

- η Επιτροπή δεν πρέπει να καθορίσει όρους ή κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τη χρηματοδότηση των αγωγών αποζημίωσης, καθώς η πρακτική της αναζήτησης χρηματοδότησης από τρίτα μέρη, για παράδειγμα με την προσφορά ενός ποσοστού της επιδικαζόμενης αποζημίωσης, είναι εν πολλοίς άγνωστη στα νομικά συστήματα των κρατών μελών· τούτο δεν εμποδίζει τα κράτη μέλη από του να ορίσουν προϋποθέσεις ή κατευθυντήριες γραμμές για τη χρηματοδότηση των αγωγών αποζημίωσης·

Πέμπτη 2 Φεβρουαρίου 2012

21. ζητεί, σε περίπτωση που υποβάλει η Επιτροπή πρόταση για ένα οριζόντιο πλαίσιο που θα διέπει τις συλλογικές προσφυγές, να υιοθετηθεί, όπου χρειάζεται, ως αρχή, η αγωγή στο πλαίσιο δεδουλευμένου (follow-on action), βάσει της οποίας θα μπορεί να προβληθεί ατομική αξίωση δυνάμει προηγούμενης απόφασης της Επιτροπής ή μιας αρμόδιας σε θέματα ανταγωνισμού εθνικής αρχής για την επιδίκαση αποζημίωσης επί παραβάσει στο πλαίσιο μιας συλλογικής προσφυγής· επισημαίνει ότι η θέσπιση της αρχής της αγωγής στο πλαίσιο δεδουλευμένου (follow-on action) δεν εμποδίζει εν γένει τη δυνατότητα ταυτόχρονα αυτόνομης αγωγής (stand-alone action) και αγωγής στο πλαίσιο δεδουλευμένου (follow-on action)·

22. καλεί την Επιτροπή να εξετάσει τρόπους βελτιωμένης ενημέρωσης των καταναλωτών σχετικά με την ύπαρξη μηχανισμών συλλογικής προσφυγής και διευκόλυνσης της συνεργασίας μεταξύ των φορέων που είναι εξουσιοδοτημένες να ασκούν συλλογικές προσφυγές· τονίζει τον κεντρικό ρόλο τον οποίο μπορούν να παίξουν οι οργανώσεις καταναλωτών και το δίκτυο ευρωπαϊκών κέντρων καταναλωτών (EKK=ECC-Net) για τη μετάδοση των πληροφοριών σε όσο το δυνατόν περισσότερα θύματα παραβιάσεων του ευρωπαϊκού δικαίου·

23. τονίζει ότι πολλές από τις παραβιάσεις της ευρωπαϊκής νομοθεσίας τις οποίες η Επιτροπή έχει εντοπίσει στον τομέα των ευρωπαϊκών μέτρων για την προστασία των καταναλωτών απαιτούν την ενίσχυση των ασφαλιστικών μέτρων ⁽¹⁾, αν και αναγνωρίζει ότι τα ασφαλιστικά μέτρα δεν επαρκούν όταν τα θύματα έχουν υποστεί ζημία και έχουν δικαίωμα αποζημίωσης· ζητεί από την Επιτροπή να εντοπίσει την ευρωπαϊκή νομοθεσία που δυσχεραίνει την επιδίκαση αποζημίωσης·

24. θεωρεί ότι τούτο πρέπει να γίνει προκειμένου να προσδιοριστούν οι τομείς όπου το οριζόντιο πλαίσιο θα μπορεί να προβλέπει συλλογική αποζημίωση για παραβίαση της συγκεκριμένης νομοθεσίας, καθώς και για παραβίαση της ευρωπαϊκής αντιμονοπωλιακής νομοθεσίας· ζητεί η σχετική νομοθεσία της ΕΕ να προσαρτηθεί σε παράρτημα στην οριζόντια νομοθετική πράξη·

Εναλλακτική επίλυση διαφορών (ΕΕΔ)

25. θεωρεί ότι οι μηχανισμοί της εναλλακτικής επίλυσης διαφορών εξαρτώνται συχνά από την προθυμία του επιχειρηματία να συνεργαστεί και ότι η ύπαρξη ενός αποτελεσματικού δικαστικού συστήματος προσφυγών θα λειτουργούσε ως ισχυρό κίνητρο για να δέχονται οι διάδικοι μια εξωδικαστική διευθέτηση, πράγμα που θα μπορούσε σε πολλές να αποτρέψει την κίνηση πολλών διαδικασιών· ενθαρρύνει τη δημιουργία συστημάτων εναλλακτικής επίλυσης διαφορών σε ευρωπαϊκό επίπεδο, ούτως ώστε να καταστεί η ταχεία και φθηνή επίλυση των διαφορών ελκυστικότερη επιλογή αντί των δικαστικών διαδικασιών, και εκτιμά ότι οι δικαστικές αρχές που διενεργούν τον προκαταρκτικό έλεγχο του παραδεκτού μιας συλλογικής αγωγής πρέπει επίσης να έχουν την εξουσία να υποχρεώνουν τα εμπλεκόμενα μέρη να αναζητούν πρώτα συλλογική συναινετική λύση πριν από την κίνηση συλλογικών δικαστικών διαδικασιών· πιστεύει ότι τα κριτήρια που έχει επεξεργαστεί το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο ⁽²⁾ πρέπει να αποτελέσουν το σημείο εκκίνησης για τη θέσπιση αυτής της εξουσίας· τονίζει εντούτοις ότι οι μηχανισμοί αυτοί πρέπει να παραμείνουν, σύμφωνα εξάλλου και με το όνομά τους, απλώς μια εναλλακτική λύση αντί της δικαστικής προσφυγής και όχι προϋπόθεσή της·

Δικαιοδοσία και εφαρμοστέο δίκαιο

26. τονίζει ότι ένα οριζόντιο πλαίσιο θα πρέπει και το ίδιο να ορίζει κανόνες για την αποτροπή μιας «εφόδου» στα δικαστήρια («forum shopping») και ταυτόχρονα να μην υπονομεύει την πρόσβαση στη Δικαιοσύνη, ενώ ο κανονισμός «Βρυξέλλες I» θα πρέπει να ληφθεί ως αφετηρία για τον προσδιορισμό των δικαστηρίων που έχουν δικαιοδοσία·

27. ζητεί να εξεταστεί περαιτέρω ο τρόπος με τον οποίο μπορούν να τροποποιηθούν οι κανόνες σύγκρουσης νόμων· πιστεύει ότι μία λύση θα μπορούσε να είναι η εφαρμογή της νομοθεσίας της χώρας όπου κατοικεί η πλειονότητα των θυμάτων, έχοντας κατά νου ότι τα μεμονωμένα θύματα πρέπει να εξακολουθούν να είναι ελεύθερα να μην συμμετέχουν στη συλλογική αγωγή, αλλά αντιθέτως να μπορούν να ασκήσουν ατομική προσφυγή σύμφωνα με τους γενικούς κανόνες του ιδιωτικού διεθνούς δικαίου που ορίζονται στους κανονισμούς «Βρυξέλλες I», «Ρώμη I» και «Ρώμη II»·

⁽¹⁾ Μελέτη σχετικά με τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι καταναλωτές όσον αφορά τη λήψη αποζημίωσης για παραβιάσεις της νομοθεσίας που αφορά την προστασία των καταναλωτών, και τις οικονομικές συνέπειες αυτών των προβλημάτων, μέρος I, βασική έκθεση, 26 Αυγούστου 2008, σ. 21 και εξής.

⁽²⁾ Απόφαση 18ης Μαρτίου 2010 στις συνεκδικαζόμενες υποθέσεις C-317/08, C-318/08, C-319/08 και C-320/08, *Alassini*, μη ακόμη συμπεριληφθείσα στη Συλλογή Νομολογίας του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου.

Πέμπτη 2 Φεβρουαρίου 2012

28. τονίζει ότι βάσει της απόφασης του Δικαστηρίου στην υπόθεση C-360/09, *Pfleiderer*, η Επιτροπή οφείλει να μεριμνά ώστε οι συλλογικές προσφυγές να μη υποσκάπτουν την αποτελεσματικότητα τόσο του συστήματος επεικούς μεταχείρισης της νομοθεσίας του ανταγωνισμού όσο και της διαδικασίας επίλυσης διαφορών·

Συνήθης νομοθετική διαδικασία

29. τονίζει ότι το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο πρέπει να συμμετέχει, στο πλαίσιο της συνήθους νομοθετικής διαδικασίας, σε κάθε νομοθετική πρωτοβουλία στον τομέα των συλλογικών προσφυγών και ότι κάθε πρόταση πρέπει να βασίζεται σε εμπεριστατωμένη εκτίμηση επιπτώσεων·

*

* *

30. αναθέτει στον Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στο Συμβούλιο, στην Επιτροπή, στις κυβερνήσεις και τα κοινοβούλια των κρατών μελών και στους κοινωνικούς εταίρους σε επίπεδο ΕΕ.

Κατάλογος ισχυρισμών διατροφής

P7_TA(2012)0022

Ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 2ας Φεβρουαρίου 2012 σχετικά με το σχέδιο κανονισμού της Επιτροπής για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1924/2006 όσον αφορά τον κατάλογο των ισχυρισμών επί θεμάτων διατροφής

(2013/C 239 E/06)

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

- έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1924/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 20ής Δεκεμβρίου 2006 σχετικά με τους ισχυρισμούς επί θεμάτων διατροφής και υγείας που διατυπώνονται για τα τρόφιμα ⁽¹⁾,
- έχοντας υπόψη το σχέδιο κανονισμού της Επιτροπής για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1924/2006 σχετικά με τον κατάλογο των ισχυρισμών επί θεμάτων διατροφής,
- έχοντας υπόψη τη γνωμοδότηση που παρεσχέθη στις 13 Οκτωβρίου 2011 από την επιτροπή που αναφέρεται στο άρθρο 25 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1924/2006,
- έχοντας υπόψη τις κατευθυντήριες γραμμές για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1924/2006 τις οποίες ενέκρινε η μόνιμη επιτροπή για την τροφική αλυσίδα και την υγεία των ζώων στις 14 Δεκεμβρίου 2007 ⁽²⁾,
- έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1169/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Οκτωβρίου 2011, σχετικά με την παροχή πληροφοριών για τα τρόφιμα στους καταναλωτές ⁽³⁾,
- έχοντας υπόψη το άρθρο 5α παράγραφος 3 στοιχείο β) της απόφασης 1999/468/ΕΚ του Συμβουλίου της 28ης Ιουνίου 1999 για τον καθορισμό των όρων άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων που ανατίθενται στην Επιτροπή ⁽⁴⁾,

⁽¹⁾ ΕΕ L 404, 30.12.06, σ. 9.

⁽²⁾ http://ec.europa.eu/food/food/labellingnutrition/daims/guidance_claim_14-12-07.pdf

⁽³⁾ ΕΕ L 304, 22.11.2011, σ. 18.

⁽⁴⁾ ΕΕ L 184, 17.7.1999, σ. 23.